

# СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“  
по професионално направление 2.1. Филология и научна специалност „Английски език“  
(английски език за медицински цели), обявен от Медицински университет

„Проф. Д-р Параскев Стоянов“ – Варна

ДВ, бр. 96 от 01.12.2017 г.

**Кандидат по конкурса:** Илина Цветанова Дойкова, д.ф.

**Рецензент:** ДОЦ. Д-Р СОНЯ ИВАНОВА ТОНЧЕВА

**РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА „ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ“**

**ВВМУ „Н. Й. ВАПЦАРОВ“ ВАРНА**

Член на научно жури, определено от Ректора на Медицински университет

„Проф. Д-р Параскев Стоянов“ - Варна

със заповед № Р- 109-97-124 от 23.02.2018 г.

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, и научна специалност „Английски език“ (английски език за медицински цели), е обявен в „Държавен вестник“ бр. 96 от 01.12.2017г. за нуждите на Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт при Медицински университет „Проф. Д-р П. Стоянов“ – Варна. Като единствен кандидат в конкурса участва д-р Илина Цветанова Дойкова, асистент в Департамента по чуждоезиково обучение. Представените документи са изготвени съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за неговото приложение, а също така и според Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

## **1. Професионално развитие**

Д-р Илина Цветанова Дойкова е магистър по специалност „Български и английски език“ от 1992 г. и има 24 години преподавателски стаж. След успешно защитена дисертация става доктор по Германски езици (съвременен английски език) през 2016г., а от 2015г. е преподавател в Медицинския университет в гр. Варна.

## **2. Характеристика на научната, преподавателската и научно-приложната дейност**

### **2.1. Общо описание на представените материали**

Д-р Илина Цветанова Дойкова представя подробен списък на научните си трудове, който обхваща 1 монография, 6 учебници и учебни пособия и 29 статии и доклади публикувани в България и чужбина. Кандидатката представя и отделен списък на публикации в научни списания с импакт фактор – 7 на брой, както и 3 цитирания в Скопус. Документите по конкурса съответстват на изискванията и доказват основателността и необходимостта на процедурата.

## **2.2. Основни научни, преподавателски и научно-приложни приноси**

### **А. Научна дейност**

Съвестно и системно д-р И. Дойкова е събирала и анализирала богат езиков материал, който е обобщила като научни резултати в следните направления:

- *Английски език за специални цели – ESP*

Предложените статии в това направление, които разглеждат различни теоретико-приложни аспекти в академичната комуникация като честотни езикови модели и структуриране на параграфи в писането на научни текстове, са една обоснована изследователска работа за написването на хабилитационния труд на д-р Дойкова, който заслужава специално внимание.

Монографията в обем от 200 стр. обобщава теоретико-приложните изследвания в областта на научната статия по медицина. Представеният в съпоставителен план корпус от 250 научни статии, публикувани в професионални списания с висок фактор на влияние, гарантират автентичността на изследването. Със средствата на корпусната лингвистика е анализирана писмената научна продукция на български и английски автори в сферата на медицината. Монографията е полезна и с това, че се прави опит за стандартизиране на писането на научна статия – един жанр, на който не е отделено достатъчно внимание в нашата литература.

Монографията е добре и последователно структурирана, съдържа нужните теоретични постановки, систематизира и илюстрира структурните елементи на теоретичния конструкт, като анализира жанра „научна статия по медицина“. Това я прави значима и полезна за академичната общност и практически приложима за младите учени. Книгата е подходяща както за тези, които вече са публикували, така и за младите научни работници, които сега пристъпват към научната статия. Въпреки че монографията е посветена на написването на научна статия по медицина на английски език, с общовалидните си постановки в научната сфера, тя е полезно ръководство за всяка друга терминологична област.

Авторът анализира различните етапи на изграждане на научната статия – от заглавието до библиографията. Отделните части са структурирани еднотипно, което улеснява възприемането на текста и улеснява правенето на справки в отделни части, които са нужни при търсене на информация. В същото време всяка част се характеризира със специфични особености, например при обсъждането на увода се разглежда употребата на деятелен и страдателен залог, а при „Методи и материали“ се добавят и модални глаголи. Това показва, че структурата не е самоцел, а е продиктувана от доброто познаване и анализ на корпуса.

Посочени са примери на кои въпроси трябва да отговаря заглавието на една статия и как чрез трансформации да достигнем до едно добро заглавие, което насочва към същността на статията (стр. 26-27). Резултат от метода на корпусната лингвистика, който авторът използва умело, са таблиците – например, таблица 8 „Високочестотни съществителни имена в заглавия“ (стр. 30).

Основният текст на научната статия разглежда въпроси като обем и структура на увода, темо-ремните отношения и кохерентното изложение в него и др. Като сравнително ново и уместно

твърдение във връзка с употребата на залога, добре доказано от кандидата, можем да приемем това, че действеният залог се използва все по-често и придава „...яснота на текста, подобрява неговата четивност и пряко изразява авторовата позиция...” (стр. 41).

Морфологичният, лексико-семантичният и синтактичният анализ показват много добро познаване на жанра и регистъра на анализирания домейн. Наред с това се обръща внимание и на чисто социални и социолингвистични проблеми на прагматиката като изграждане на мотивацията за написване на статия, отчитане на заслугите на други творци и на най-нови постижения в съответната област.

При изясняване на основната част от научната статия авторът предлага логична и издържана последователност на параграфите, както и спазване на езиковите и стилкови стандарти – яснота, последователност, изчерпателност, обективност и конкретност. Анализирани са някои слабости на този жанр в българския език. Положително е, че в резултат на анализа авторът доказва, че инфинитивът е най-честотната конструкция в текста на научната статия на английски език – извод, от който може да се поучат не само авторите на статии, но и преподавателите по английски език на ниво академично обучение.

Най-съществената част от научната статия, която обобщава постигнатите резултати е анализирана подробно и с нужната вещина. Езиковите и стилкови особености на тази част са представени ясно и аргументирано, например засилено използване на безлични конструкции и страдателен залог. Много полезни са приложените таблици и примери за повторение на ключовите думи, следване реда на изложението от раздел „Методи”, таблиците за свързващи думи и изрази и високочестотни изрази и фрази. Направена е съпоставка между двата корпуса и посочените разлики насочват вниманието ни към препоръки за употреба на по-разнообразни свързващи думи и избягването на дълги въвеждащи изрази. Внимание заслужават изводите за склонността на българските учени да използват глаголни конструкции от типа V+N, вместо съответния глагол и ограничен брой неутрални глаголи с по-общо значение. Употребата на думи от други регистри също не е изключение.

Резюмето, една от най-трудните за писане части, която сбито трябва да отразява съдържанието на цялата статия е представено с примери по видове, структуриране и използвани времена и езикови средства. Специално внимание е отделено на употребата на модални глаголи за избягване на категорични твърдения и на безлични конструкции за изразяване на позиция или предположение за постигане на информационна плътност.

С нужното внимание авторът разглежда цитирането на научните източници – един въпрос, който често се подценява от българските автори. Анализът на езика и стила на научната публикация обобщава съвременните изисквания за владене на английски език в академична среда като част от професионалната компетенция на младите учени. Подчертава се необходимостта от кратък, точен и фактологичен изказ, който подобрява четивността на текста. Интересни са наблюденията за родно езиковия пренос и грешките, които българските автори често допускат при структурирането на

текста. Важни моменти са анализът на параграфа, видовете дискурсни маркери и тяхната прагматична функция, начините за изразяване на аргументация, подчертаване на важноста на изследването и др. Много нагледно са демонстрирани начините за редактиране на текста.

Подобни са и приносите на д-р Дойкова в други статии (II-1, IV-3, IV-7, IV-10, IV-14, IV-15, IV-18, V-3, V-5, V-6, V-7, V-8, VI-1, VI-2 по списъка), в които са детайлизирани различни аспекти и етапи от изследването на лингвистични и структурни компоненти на текста в академичното общуване. С по-различен фокус се открояват статиите, които се отнасят за моделите в инженерния домейн, анализирани в корпус, създаден от автора.

- Друго научно направление обобщено в редица статии е *Съпоставително езикознание* (I-1, II-1, IV-3, IV-5, IV-6, IV-7, IV-14, IV-15, IV-17, IV-18, V-1, V-7, VI-1, VI-2). Тези статии са посветени на предикативните прилагателни и колокации, както и установяване на преводни еквиваленти в английския и българския език. Те имат подчертано практико-приложно значение за междуезиковите трансформации при превода.

- Приложението на *Корпусната лингвистика* помага на кандидата при жанровия анализ за извличане на високочестотна лексика, структури характерни за домейна и маркери при анализа на академичния дискурс (I-1, II-1, IV-1, IV-3, IV-5, IV-6, IV-7, IV-10, IV-14, IV-15, IV-16, IV-17, IV-18, V-1, V-3, V-4, V-5, V-6, V-7, V-8, V-10, V-12, VI-1, VI-2). Приносно значение в тези статии има методологията на изследванията, които позволяват разнообразни подходи към лингвистичните данни и идентификация на различни категории.

- *Текстова лингвистика и теория на превода* (II-1, IV-7, IV-14, IV-15, IV-17, IV-18, V-4, V-7, V-8, V-9, V-10, V-12) се откроява в статии, посветени на търсене на лексикален еквивалент при превода, описание на междинния език и интерференцията от родния език при писане на статии от български автори, употребата на ограничен брой лексикални и свързващи средства, отклонения от стандартизираните правила за писане на научна статия на английски език и др.

- От гледна точка на *Приложната лингвистика* е описана цялостната структурна рамка на научния текст като дължина, четивност, лексика. Наблюденията на автора допълват и обогатяват теорията и приложните разработки и по български език. В тези доклади често присъства и социолингвистичен анализ на мотивацията, презентацията и стратегиите при представяне на доклади в академична среда. Описани са и съвременните тенденции в езика на електронните публикации (II-1, III-2, IV-3, IV-7, IV-10, IV-13, IV-14, IV-15, IV-17, IV-18, V-1, V-2, V-3, V-4, V-6, V-7, V-8, V-10, V-11, V-12, VI-1, VI-2). Електронното обучение е определено като мост между средното и висшето образование.

- За целите на *академичното образование* са представени различни видове тестове за оценяване в три етапа на комуникативната компетентност по английски език за медицински цели, както и тестове за кандидат-студенти в областта на туризма (III-1, IV-1, IV-12, V-9).

- *Теория и практика на обучението по български език като чужд* за англоезично обучение по медицина е сферата, в която д-р Дойкова участва и като българист, и като англицист. Тя е съавтор на видеокурса „Аз уча в България“, преведен изцяло на английски език. Сътрудничеството ѝ е всестранно: редактира на английски българо-английския речник от 3 200

думи и теоретичните граматични обяснения език, създава видеофилми и аудиозаписи (III-3, III-4, III-5, III-6, IV-8, IV-9, IV-11, IV-16, V-9).

- Кандидатът е автор на лекционни курсове на английски за академично писане на докторанти; лекции на английски за българската граматика, на тестове и учебни програми по английски за медицински специалности.

### **Б. Преподавателска дейност**

Учебната дейност на д-р Дойнова обхваща дългогодишна преподавателска работа. Разнообразието и обхватът на преподавателските ѝ интереси доказват академичния ѝ потенциал, а преподавателската ѝ дейност в чужбина е още едно свидетелство за популярността и значимостта на научните ѝ постижения. В Медицинския университет тя има голяма учебна натовареност от над 600 аудиторни часа годишно.

### **В. Научно-приложна дейност**

Участието д-р Дойнова в 3 международни проекта и ръководствата на един от тях е отговор за разнообразните дейности и академичната предприемчивост на кандидата.

### **3. Заключение**

Д-р Илина Дойнова притежава трайни интереси и реални постижения в областта на академичното филологическо образование. Нейните изследвания и публикации са значими, необходими и полезни за академичната общност. Смятам, че научните публикации на д-р Дойнова и академичната ѝ ангажираност във всички дейности на Медицинския университет – Варна я представят като завършен учен и отговорен преподавател, достоен за академичната длъжност „доцент“.

Представените документи и материали съответстват напълно на изискванията на Закона за академичното развитие в РБ, на Правилника на неговото приложение, на вътрешните правилници за дейността, за развитието на академичния състав и за учебната дейност в Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ - Варна. Това ми дава основание убедено и съзнателно да препоръчам на уважаемото Научно жури, както и на АС на Медицинския университет, да избере д-р Илина Цветанова Дойнова на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, и научна специалност „Английски език“ (английски език за медицински цели).

Автор на становището – доц. д-р Соня Тончева

11. 03. 2018

